

Handleiding Sovon

Punt Transect Telling (PTT)

Het
fietsronde
voor de
wetenschap

Colofon

© Sovon Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen

Samenstelling: Willem van Manen en Albert de Jong

Redactie: Caroline van Oostveen

Lay-out: Laura Hondshorst

Foto's omslag: Harvey van Diek (voor- en achterkant)

Foto's binnenwerk: Thijs Glastra p11; Peter Eekelder p4, p9

Illustraties: Albert de Jong

Gelieve als volgt te citeren:

van Manen W. & de Jong A. 2024. Handleiding Punt Transect Telling (PTT).
Sovon Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen.

ISBN: 978-90-72121-31-8

Adres:

Sovon Vogelonderzoek Nederland. Postbus 6521, 6503 GA Nijmegen.

info@sovon.nl

www.sovon.nl

Inhoud

Inleiding	5
1. Punt Transect Tellingen	6
1.1 Doel & opzet	6
1.2 Coördinatie	6
1.3 Starten met deelname	6
2. Voorbereiden telling	8
2.1 Aanmelden voor een bestaande route	8
2.2 Wijzigen van een bestaande route	8
2.3 Een nieuwe route aanmaken	9
2.4 Stoppen met tellen	9
3. Uitvoering tellingen	10
3.1 Telperiode	10
3.2 Hoe laat tel je?	10
3.3 De route en telpunten	10
3.4 Benodigdheden	10
3.5 Hoe tel je?	11
4. De telling noteren	12
4.1 Invoeren van telgegevens via de app Avimap	12
4.2 Invoeren van de telgegevens via de portal op de website	13
4.3 Controle van ingevoerde gegevens	14
5. Bekijken en opvragen van telgegevens	15
5.1 Bekijken en downloaden telgegevens	15
5.2 Resultaten landelijke telling	15

Inleiding

In deze handleiding wordt uitgelegd wat de aanpak is van de Punt Transect Telling (PTT) die sinds 1978 wordt gecoördineerd door Sovon in samenwerking met het Centraal Bureau voor Statistiek (CBS). De telling bestaat uit vijf minuten alle vogels tellen op een serie van twintig telpunten langs een route in de periode 15 december – 1 januari. Deze jaarlijkse telling is weliswaar eenvoudig van opzet, maar ook dan is het belangrijk om op dezelfde manier als de andere deelnemers te tellen en de telling ieder jaar op dezelfde manier te herhalen. Standaardisatie is belangrijk om de gegevens goed te kunnen vergelijken. Lees deze handleiding daarom zorgvuldig door voordat je meedoet.

Met PTT volgt Sovon de aantalsontwikkelingen van overwinterende vogels. Door de lange reeks worden veranderingen op lange termijn steeds duidelijker, zoals het verdwijnen van de Bonte Kraai. Ook zijn grote verschillen tussen winters zijn zichtbaar, denk aan invasiejaren van Kepen en Sijzen.

Meer informatie over het project is ook te vinden op sovon.nl/ptt.

We hopen dat je veel plezier zal hebben tijdens je PTT-tellingen en mooie waarnemingen zal doen. Onze hartelijke dank voor je inzet!

1. Punt Transect Tellingen

1.1 Doel & opzet

In de winterse kou een rondje vogels kijken in je eigen omgeving heeft zo z'n charme. Je kunt ineens getuige zijn van een invasie barsijszen, een fraaie groep Kramsvogels zien of zomaar genieten van een Roodborst in het winterzonnetje. Zo'n rondje kan ook nog eens nuttig zijn als je de vogels telt en als al deze tellingen gebundeld worden. Vanwege de eenvoudige opzet is dit 'fietsrondje voor de wetenschap' populair onder vogelaars.

Waarom wintervogels tellen?

Het doel van het PTT-project is het in kaart brengen van aantalsontwikkeling en verspreiding van zoveel mogelijk soorten winter- en trekvogels. De gegevens uit PTT worden gebruikt om de aantalstrends te berekenen van vogelsoorten die 's winters niet aan water zijn gebonden, zoals de meeste roofvogels en zangvogels. Deze trends zijn beschikbaar via de soortinformatie op de Sovon-website (stats.sovon.nl). Gegevens van PTT worden ook gebruikt in het kader van het Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer (ANLb). Daarnaast worden de gegevens regelmatig verwerkt in wetenschappelijke artikelen, bijvoorbeeld over de gevolgen van klimaat- en landschappelijke veranderingen op het voorkomen van vogels.

Jaarlijks op dezelfde manier tellen

Bij PTT tellen alle soorten mee. Per jaar wordt één telling georganiseerd in de periode tussen 15 december en 1 januari. Gekozen is voor een systeem van punttellingen, waarbij twintig punten in een vaste volgorde (route) worden afgegaan en op elk punt precies vijf minuten alle soorten worden geteld. Veel PTT-deelnemers doen hun telling per fiets. Te voet tellen of met de auto (kom dan wel op elk punt uit de auto!) is natuurlijk ook mogelijk.

Het aantal routes dat geteld wordt, schommelt tegenwoordig rond de 700. Dat blijkt voor een groot aantal soorten voldoende om betrouwbare trends op te leveren. Naarmate meer routes worden geteld, kunnen voor meer soorten trenduitspraken kunnen worden gedaan.

1.2 Coördinatie

Het telproject wordt aangestuurd door de landelijke coördinator. Bij eerste aanmelding heet deze je welkom via een mail. Vragen over de tellingen kun je via mail of telefonisch aan de coördinator stellen. De contactgegevens zijn via sovon.nl/ptt te vinden. Bij geen gehoor is de algemene helpdesk (sovon.nl/helpdesk) eventueel bereikbaar.

1.3 Starten met deelname

Voordat je begint met wintervogels tellen: bedenk hoe veel tijd dit mag kosten en hoe veel ervaring je hebt. Monitoring is gebaat bij langjarige deelname. Probeer dus in te schatten of je ook in de komende jaren voldoende tijd hebt om je gekozen route te tellen. Het tellen van een route kost circa vier uur, inclusief verplaatsingen.

Hoewel dit weinig voorkomt, heb je voor sommige gebieden een vergunning nodig om het gebied te betreden of een ontheffing nodig voor wegen die alleen bestemd zijn voor bestemmingsverkeer. Hier ben je zelf verantwoordelijk voor, probeer dus een betredingsvergunning of ontheffing te regelen via de eigenaar van het land, lokale boswachter, gemeente of provincie.

We vragen je verder om bij het veldwerk rekening te houden met bepaalde gedragsregels, zie sovon.nl/verantwoord-tellen.

Kennis en benodigheden

Deelname is mogelijk voor iedereen die alle gangbare wintervogels kan herkennen én de aantallen ervan kan tellen of schatten. Een verrekijker is hierbij een onmisbaar hulpmiddel. Bij grote groepen kan een telescoop of sterk vergrotende kijker (15x) handig zijn om alle soorten te herkennen. Belangrijk is dat je altijd op dezelfde manier telt, dus altijd mét, of altijd zónder telescoop.

Sovonacademie

Wil je meer praktische kennis en ervaring opdoen, volg dan een cursus! Kijk op sovon.nl/sovonacademie voor een overzicht van het actuele cursusaanbod, inclusief online cursussen en webinars. Hier staan ook instaptesten klaar waarmee je je kennis kunt testen.

Daarnaast is wellicht een vogelwerkgroep in de regio actief, waar ervaren vogelaars aanwezig zijn die je met raad en daad terzijde kunnen staan. Kijk op sovon.nl/over-sovon/vogelwerkgroepen voor een overzicht per provincie. Schroom verder niet om contact op te nemen met de landelijk coördinator op het Sovon-kantoor.

2. Voorbereiden telling

Om telgebieden te kunnen kiezen heb je een account van Sovon nodig. Heb je nog geen account? Maak dit dan aan via portal.sovon.nl/user/newuser. Eventueel kan de helpdesk assisteren (helpdesk@sovon.nl).

2.1 Aanmelden voor een bestaande route

Er zijn veel routes die in het verleden geteld zijn, maar die inmiddels vacant zijn en een nieuwe teller kunnen gebruiken. Je kunt je voor een van deze routes aanmelden door naar portal.sovon.nl/portal/vacant/map/10 te gaan en de gewenste postcode in te vullen of op de kaart in te zoomen. In desbetreffend gebied worden routes zichtbaar, waarbij er onderscheid is tussen vacante, prioritaire en reeds getelde routes.

Vind je een passende vacante route?

- Selecteer de route en klik op 'aanmelden'.
- Op dat moment wordt je waarnemerscode aan de route gekoppeld en verliest deze de status 'vacant'.
- Je vindt de route(s) die aan je account gekoppeld zijn op portal.sovon.nl.
- Na de aanmelding van een nieuwe teller stuurt de landelijk coördinator informatie op (zoals deze handleiding) en neemt hij contact op voor verdere details.

2.2 Wijzigen van een bestaande route

Bestaande routes worden in principe niet meer gewijzigd. Landschappelijke veranderingen, zoals het dichtgroeien van heide met bomen en ontstaan van nieuwbouwwijken, zijn belangrijke redenen voor toe- of afname van vogelaantallen. Het is daarom juist belangrijk dat punten die sterk veranderen, op dezelfde wijze geteld blijven.

Is een punt om welke reden dan ook onmogelijk of logistiek erg lastig te bereiken, meld dit dan bij de coördinator. De teller kan vervolgens zelf, middels een tijdelijke permissie, het punt of de punten online verschuiven. Bij het bepalen van een alternatieve locatie voor een punt wordt altijd een punt gezocht met dezelfde karakteristieken, op zo kort mogelijke afstand van het oorspronkelijke punt.

2.3 Een nieuwe route aanmaken

Mocht tussen de vacante routes geen geschikte route aanwezig zijn, dan bestaat de mogelijkheid zelf een nieuwe route samen te stellen. Neem hiervoor contact op met de coördinator.

Bepalen ligging telpunten

Bij het bepalen van de ligging van de telpunten is het belangrijk dat deze goed bereikbaar zijn, ook wanneer sneeuw is gevallen of bij hoge waterstand. Het is wenselijk dat het gebied dat vanaf de punten kan worden overzien, ongeveer een doorsnede vormt van het landschap waar de route doorheen loopt; dus kies ook een aantal punten bij bebouwing. Probeer niet juist punten te selecteren van waaraf je veel soorten of hoge aantallen kunt waarnemen. Het doel van PTT is vooral het monitoren van algemene soorten, niet het vaststellen van zeldzaamheden of het dekend tellen van populaties.

In besloten landschap (bos, kleinschalig boerenland of dichte bebouwing) dienen de punten ten minste 250 meter uiteen te liggen en in open landschappen 500 meter. Het is niet zo belangrijk of punten in de buurt van andere, reeds bestaande routes liggen, als dat zo uitkomt.

Maak routes tenslotte niet te lang (niet langer dan 20 kilometer) zodat ze makkelijk binnen een dag kunnen worden geteld. Dit geldt ook wanneer je met de auto gaat.

Gebruik je de Avimap app?

Eenmaal aangemaakt verschijnt een nieuw telgebied in Avimap zodra je de app ververst.

Ga in de app naar: Instellingen (rechts onderaan) en kies: Verversen basisdata.

2.4 Stoppen met tellen

Wanneer je onverhoopt stopt met het tellen van een route, meld dit dan per mail aan de coördinator. De coördinator zorgt dan dat de route weer vacant wordt gemaakt zodat iemand anders deze kan overnemen. Mocht je zelf een vervanger kennen, geef dit dan aan in de mail, dan wordt de route meteen overgezet zonder vacant te worden gesteld.

3. Uitvoering tellingen

3.1 Telperiode

Voor het PTT tel je eenmaal per jaar, tussen 15 december en 1 januari, alle twintig punten van je route.

3.2 Hoe laat tel je?

Een telling voor PTT kost ongeveer vier uur. De telling wordt ruim (vanaf ongeveer een half uur) na zonsopgang gestart en uiterlijk ruim voor zonsopgang gestopt, zodat vogels op gezamenlijk slaapplaatsen niet worden meegeteld. Wel of niet meetellen van deze vogels kan namelijk grote verschillen veroorzaken. In de praktijk betekent dat ongeveer tussen 9:15 en 16:00u kan worden geteld, wat onder normale omstandigheden op de meeste routes ruim voldoende is om alle twintig punten te tellen.

Als de telling halverwege moet worden gestaakt, bijvoorbeeld door slecht weer, voer dan de gehele telling opnieuw uit of maak de route op een volgende dag af. Begin ongeveer op hetzelfde tijdstip als waarop de route eerder werd onderbroken.

3.3 De route en telpunten

Een route bestaat uit twintig telpunten die minimaal 250 meter uit elkaar liggen. Op de website is per route via de knop 'bekijk op kaart' een kaartje met de precieze ligging van deze punten te vinden. De punten zijn genummerd van 1 tot 20. Je begint altijd op punt 1 met tellen. Dit is belangrijk voor de vergelijkbaarheid van jaar op jaar omdat in de ochtend vogels actiever zijn dan in de middag. Op ieder telpunt tel je alle vogels gedurende precies vijf minuten. Vogels die buiten de vijfminutenperiode worden waargenomen, tel je niet mee. Wel mogen buiten de vijf minuten reeds getelde vogels worden gedetermineerd of nauwkeuriger geteld, wanneer daarvoor binnen de telperiode de tijd ontbrak.

3.4 Benodigheden

Tellen kan met verrekijker én telescoop. Gebruik daarbij de telescoop uitsluitend voor determinatie of om nauwkeuriger groepen te tellen, en niet om vogels op grote afstand te ontdekken. Van belang is dat je ieder jaar op dezelfde manier telt: dus óf altijd met alleen een verrekijker, óf altijd met verrekijker én telescoop. Anders kunnen onwenselijke telverschillen ontstaan tussen jaren.

3.5 Hoe tel je?

- Je telt alle soorten die je ziet en hoort vanaf het punt, ook de exoten.
- Je telt alle vogels die je vanaf het punt kunt waarnemen, dus ook de verre of overvliegende individuen.
- Tel op telpunten met veel vogels (bijvoorbeeld in open grasland) per soort en kijk systematisch rond.
- Optioneel tel je ook zoogdieren. Deze optie kan worden aangevinkt op de invoerwebsite en in de app.

Sommige vogels kunnen vanaf meerdere punten worden waargenomen (bijvoorbeeld een verre Buizerd op paal in weiland). Schrijf deze individuen in dergelijke gevallen alleen op voor het dichtstbijzijnde punt en voorkom dubbele tellingen. Wanneer een punt vanwege ongewone omstandigheden (bijvoorbeeld hoog water) niet kan worden bereikt, tel dan vanaf de dichtstbijzijnde bereikbare locatie het gebied dat anders vanaf het telpunt zou kunnen worden geteld.

Voorbeeld

Je ziet een grote groep Smienten in het veld naast je telpunt. Er zijn te veel vogels om je heen te zien om binnen de vijf minuten te kunnen tellen. Je kiest er dus voor om een snelle schatting van de groep te maken, maar de groep Smienten meteen na de vijf minuten alsnog goed te tellen. De groep was binnen die vijf minuten gewoon aanwezig en telt dus mee binnen de vijfminutentelling.

4. De telling noteren

Als teller heb je twee mogelijkheden om de telling te noteren en te verwerken:

- De telling in het veld invoeren via de app Avimap via de smartphone of tablet en vervolgens up-loaden naar portal.sovon.nl.
- De telling in het veld in een opschrijfboekje noteren en de getallen vervolgens invoeren via het online formulier op portal.sovon.nl.

4.1 Invoeren van telgegevens via de app Avimap

Je kunt de telling meteen in het veld in te voeren via de app Avimap. Deze app is beschikbaar voor Android in de Playstore en als iAvimap in de App Store. Via sovon.nl/avimap is meer informatie te vinden over de installatie van de app en zijn instructiefilmpjes te vinden.

Vooraf

Hier volgen de stappen die je zet voordat je met de app het veld in gaat:

- Download Avimap op je smartphone of tablet.
- Start de app en voer je waarnemerscode en wachtwoord in. De app haalt automatisch je gegevens op.
- Als je tussentijds een nieuwe route hebt aangemaakt of geclaimd via de website en deze route wilt toevoegen in Avimap, ga naar 'Instellingen' en kies 'Vernieuwen basisdata' en de app haalt meteen de nieuwe gegevens op.

In het veld

- Ga naar 'Toevoegen telling' in het beginscherm, kies het project PTT en daarna de juiste telroute.
- Druk op 'Verder' om de kopgegevens van de telling in te voeren.
 - Geef hier eventuele medetellers op (deze tellers moeten gekoppeld zijn aan dezelfde plot).
 - Kies het transport (te voet, fiets/bromfiets, auto/motor of overige).
 - Geef eventuele (mate van) sneeuw- en ijsbedekking op.
 - Geef aan of je wel/niet zoogdieren hebt geteld.
- Na invullen druk je op 'Start met tellen'.
- In het overzicht met alle twintig telpunten dat verschijnt, kies je het juiste telpunt (waarbij je begint bij punt 1).

- In hetzelfde overzicht kun je via het icoon van de wereldbol je telpunten oproepen. Let op, hiervoor is internet nodig.
- Per punt start je de vijfminutentelling en voer je de aantallen per soort in.
- De timer loopt automatisch terug van 5:00 naar 0:00 minuten. Je kunt gedurende deze vijf minuten per soort de aantallen die je ziet invoeren door op de plus (+) te drukken.
- Als de soort niet in de lijst staat, kun je de soortnaam zoeken in de zoekbalk bovenin het scherm. De soort komt dan in de basisrij te staan.
- Bovenaan de soortenlijst is 'Type aantal en/of deel soortnaam' te zien. Via dit veld kun je snel een getal en daarna een soort invoeren. Bijvoorbeeld: 5Kuifeend.

Let op:

- Kort klikken op het getal in de lijst betekent dat je het aantal met 1 exemplaar verhoogt.
- Wil je de telling van een bepaald punt verwijderen? Klik dan op het mapje rechts bovenin met het minteken en klik op 'Verwijderen' of 'Verwijderen en telpunt # niet als geteld markeren'. In het laatste geval heb je het punt niet goed kunnen tellen en wordt het telpunt rood en als 'niet geteld' opgeslagen in het overzicht. Je kunt het punt opnieuw tellen door er opnieuw op te klikken en rechts bovenin op 'Start'; de timer gaat opnieuw lopen.

Afronden van de telling

- Punttellingen sluit je af met de knop 'Klaar'. Het getelde punt wordt dan groen in het overzicht.
- Ga je een dag later verder met je route (wat we niet aanbevelen), dan is het mogelijk om via 'Bewerk/upload bezoeken' en 'Waarnemingen toevoegen' de laatste punttellingen ook nog toe te voegen.
- Zijn alle punten geteld, klik dan op 'Klaar' boven het overzicht. Hier kun je eventueel de kopgegevens van de telling nog aanpassen. Klik op 'Opslaan' om de telling af te sluiten.

Uploaden

Je bezoek staat in het overzicht 'Te uploaden tellingen'. Als je op de telling klikt dan verschijnt een menu:

- Hier kun je eventueel je tel- en kopgegevens nog aanpassen.
- Je kunt je totalen inzien bij 'Totalen'.
- Is echter alles geteld en ingevoerd, kies dan 'Uploaden'.
- Je gegevens worden dan in de database van Sovon geplaatst en meteen gecontroleerd.

In het geval van opmerkelijke (bijzondere of onwaarschijnlijke) waarnemingen verschijnt bij het uploaden een lijstje en wordt een bevestiging of aanpassing van je verlangd.

Testen van de app

Wil je de app eerst even testen, dan is dat geen enkel probleem. Via de optie 'Bewerk/upload bezoeken' is een oefentelling eenvoudig te verwijderen. Klik op de telling en kies voor 'Verwijderen'.

4.2 Invoeren van de telgegevens via de portal of de website

Op de website van Sovon (portal.sovon.nl) log je in via de button 'Inloggen' en daarna ga je via het menu naar 'Mijn telprojecten' en klik je op 'PTT'. Selecteer de route waaraan je gegevens wil toevoegen. Op een rij onder elkaar zie je de (voorgaande) seizoenen.

Klik bij het huidige seizoen ('nog niet ingevoerd') op 'aanmaken'. Vul in dit scherm de kopgegevens volledig in.

Invullen van kopgegevens

Het invullen van de kopgegevens wijst zich aanvankelijk zelf (datum, tijden, ijs/geen ijs, sneeuw/geen sneeuw, transport, zoogdieren/geen zoogdieren geteld etc.). Wanneer de telling van de route meerdere dagen beslaat (iets dat wij niet adviseren), kies je de datum waarop tenminste de helft van de punten is geteld.

Invullen van de puntgegevens

Heb je de kopgegevens volledig ingevuld, sla deze dan op. Nu kun je per punt de getelde aantallen vogels gegevens invoeren. Na openen van een betreffend telpunt verschijnt een scherm met de soorten die eerder zijn waargenomen op dit telpunt. Per soort kun je nu het waargenomen aantal invoeren. Verkeerd ingevoerde aantallen kun je makkelijk wijzigen of verwijderen. Niet genoemde soorten kun je zoeken in de zoekbalk 'Zoek ontbrekende soort...'

Als je klaar bent met het invoeren van een telpunt klik je op 'Sla mijn getelde soorten op'. Indien de telling opmerkelijke aantallen oplevert, verschijnt de melding 'Onderstaande soorten zijn opmerkelijk'. Controleer en pas de opmerkelijke aantallen aan, of klik op 'Dit klopt! Sluit dit scherm' als de aantallen daadwerkelijk kloppen.

Verwijderen telling

Mocht onverhoopt iets misgegaan zijn met het invoeren van de telling, ga dan terug naar het overzicht van alle tellingen via 'Tellingen' in het hoofdmenu. Klik bij het juiste seizoen op 'bezoekgegevens'. Kies onderaan de pagina voor 'Verwijder deze telling'.

4.3 Controle van ingevoerde gegevens

Het is raadzaam om de telling na het uploaden of invoeren op de website te controleren. Direct na het opslaan van ingevoerde aantallen veranderen sommige cellen in de tabel van kleur. Deze kleuren helpen je bij het nalopen van je gegevens. Zowel Sovon als CBS doen een extra check op uitzonderlijke soorten en aantallen. Met name wanneer deze de landelijke indexen kunnen beïnvloeden, worden de gegevens geverifieerd bij de teller.

 Groen: Lichtgroene cellen geven aan dat het aantal hoger is dan in andere jaren op dit telpunt en groene cellen dat het aantal van deze soort hoger is dan op enig telpunt van de route. Dit zijn vrij normale zaken, maar het kan geen kwaad ze na te kijken.

 Blauw: Kleurt een cel blauw, dan heb je een aantal ingevoerd dat uitzonderlijk hoog is voor deze soort in Nederland in de winter. In dit geval is het belangrijk om te controleren of het aantal klopt en of het wel bij de juiste soort is ingevuld. Zo komt het in de praktijk wel eens voor dat aantallen Spreeuwen abusievelijk worden ingevuld bij Sperwer. Ze kleuren in het algemeen blauw, want voor de Sperwer is de limiet voor wat aannemelijk is, gesteld op twee exemplaren per punt. Wordt dezelfde fout gemaakt in omgekeerde richting (aantal Sperwer abusievelijk ingevuld bij Spreeuw) dan gebeurt er niets, want voor Spreeuwen geldt een limiet van 5000 exemplaren per punt waarboven pas alarmbellen gaan rinkelen.

 Rood: Kleurt een cel rood, dan heb je een soort ingevoerd die in Nederland zelden voorkomt, of een soort die Nederland in de winter normaal gesproken verlaat of dan zeldzaam is.

5. Bekijken en opvragen van telgegevens

5.1 Bekijken en downloaden telgegevens

Op de website van Sovon log je in via de button 'Inloggen' en daarna ga je via het menu naar 'Mijn telprojecten' en klik je op 'PTT'. Hier vind je je routeoverzicht. Nadat je een route hebt geselecteerd zie je de lijst met bezoeken per seizoen. Klik op 'totalen' bij het juiste seizoen en klik vervolgens onderaan het verschenen overzicht op 'Download Excel' om een overzicht met waargenomen soorten en aantallen per jaar te downloaden.

In hetzelfde overzicht vind je in het rechtermenu 'Links' een optie 'Download routetotalen'. Hiermee download je het complete overzicht van aantallen van alle soorten die over alle getelde jaren zijn ingevoerd.

5.2 Resultaten landelijke telling

De resultaten van de PTT-tellingen worden gebruikt voor het bepalen van de trends van wintervogels. Deze trends vind je via stats.sovon.nl.

Daarnaast worden de tellingen regelmatig gebruikt voor het doen van diepgaandere analyses, zoals het effect van klimaatverandering op overwinterende vogels. Hierover verschijnen van tijd tot tijd publicaties.

We houden je graag op de hoogte van deze resultaten en ander projectnieuws. Dat doen we via de website (sovon.nl/ptt) en een maandelijkse digitale nieuwsbrief die je automatisch ontvangt als je je voor een telling opgeeft. Via sovon.nl/nieuwsbrieven kun je eerder verschenen nieuwsbrieven inzien. Verder ontvang je als PTT-teller ieder jaar vlak voor de telling een nieuwsbrief van de coördinator met allerlei interessante wetenswaardigheden. Ook worden de voorlopige resultaten kort na de telperiode gedeeld via een nieuwsbrief per mail.

Sovon Vogelonderzoek Nederland
Postbus 6521
6503 GA Nijmegen
T (024) 7 410 410

www.sovon.nl

